

PARTIZANSKA KNJIGA

Edicija
Tekstopolis
Knjiga 38

PARTIZANSKA KNJIGA

Naslov originala

Warum das Kind in der Polenta kocht by Aglaja Veteranyi

© 1999 by Deutsche Verlags-Anstalt, Stuttgart, a division of Verlagsgruppe Random House GmbH, München Germany

© za srpsko izdanje Partizanska knjiga, 2020.

© za prevod: Fondacija S. Fišer po nalogu književne mreže TRADUKI

Objavljivanje ovog dela podržala je književna mreža TRADUKI, koju čine Savezno ministarstvo za Evropu, integraciju i spoljne poslove Republike Austrije, Ministarstvo spoljnih poslova Savezne Republike Nemačke, švajcarska fondacija za kulturu „Pro Helvecija”, organizacija „KulturKontakt Austrija” (po nalogu Kancelarije saveznog kancelara Republike Austrije), Geteov institut, Javna agencija za knjigu JAK Republike Slovenije, Ministarstvo za kulturu Republike Hrvatske, resor za kulturu vlade Kneževine Lihtenštajn, Fondacija za kulturu Lihtenštajn, Ministarstvo za kulturu Republike Albanije, Ministarstvo za kulturu i informisanje Republike Srbije, Ministarstvo za kulturu i nacionalni identitet Republike Rumunije, Ministarstvo kulture Crne Gore, Ministarstvo kulture Republike Severne Makedonije, Ministarstvo za kulturu Republike Bugarske, Sajam knjiga u Lajpcigu i Fondacija S. Fišer.

traduki

Urednik
Srđan Srđić

Aglaja Veteranji

**Zašto se dete
kuva u palenti**

S nemačkog prevela Bojana Denić

Kikinda, 2020.

Za Hanesa Behera

Zamišljam nebo.

Toliko je veliko da smesta zaspim kako bih se smirila.
Prilikom buđenja znam da je bog nešto manji od neba.
U protivnom, stalno bismo, dok se molimo, od straha
tonuli u san.

Da li bog govori strane jezike?

Da li razume strance?

Ili anđeli sede u malim staklenim kabinama i prevode?

I DA LI NA NEBU STVARNO POSTOJI CIRKUS?

Majka kaže, da.

Otac se smeje, s bogom ima loša iskustva.

Kad bi bog bio bog, sišao bi i pomogao nam, kaže.

A zašto da silazi kad kasnije ionako idemo kod njega?

Muškarci manje veruju u boga nego žene i deca, zbog
konkurencije. Otac ne želi da mi je bog i otac.

Ovde je svaka država u inostranstvu.

Cirkus je uvek u inostranstvu. U prikolici smo,
međutim, kod kuće. Vrata prikolice tek odškrinem, da
ono kod kuće ne bi izvetrilo.

Majčin pečeni patlidžan svuda miriše kao kod
kuće, svejedno u kojoj smo zemlji. Majka kaže da u
inostranstvu imamo mnogo više od naše zemlje, zato
što se sva hrana naše zemlje prodaje u inostranstvu.

DA SMO KOD KUĆE, DA LI BI SVE MIRISALO KAO U
INOSTRANSTVU?

Svoju zemlju znam po mirisu. Miriše kao majčino jelo.
Otac kaže, mirisa zemlje setićeš se svuda, međutim,
samo ako si dovoljno daleko.

KAKO MIRIŠE BOG?

Majčino jelo svuda na svetu miriše isto, ali u inostranstvu ima drugačiji ukus, zbog čežnje. Osim toga, ovde živimo kao bogat svet, posle jela kosti za supu mirne savesti možemo da bacimo dok su kod kuće morale da se čuvaju za sledeću supu. Moja rođaka Anika mora kod kuće cele noći da stoji u redu, ljudi stoje tako blizu jedni drugima da mogu da spavaju dok čekaju.

ČEKANJE U REDU KOD KUĆE JE ZANIMANJE.

Rodak Neagu i njegovi sinovi na smenu čekaju dan i noć i tik pred radnjom svoja dobra mesta prodaju onima koji sebi mogu da priušte da nemaju strpljenja za čekanje. Onda stanu na kraj reda i čekaju ispočetka. U inostranstvu si pošteđen čekanja. Ovde za kupovinu nije potrebno vreme, samo novac. Na pijaci skoro nikad nema čekanja, naprotiv, tretiraju te kao važnu osobu, kažu čak hvala kad nešto kupiš.

Ljudi ovde imaju dobre zube zato što u svakom trenutku mogu da kupe sveže meso.
Kod kuće deca već imaju pokvarene zube zato što telo isisava sve vitamine.
U svakom novom gradu majka i ja najpre odlazimo na pijacu i kupujemo mnogo svežeg mesa i jaja.
Na štandu s ribom gledam živu ribu, ali majka je nikad ne kupuje zato što se gadim. Retko kad je kupi za sebe, za riblju čorbu. Za jelom se uvek pribojavam trenutka kad će uzeti riblju glavu i isisati je. Moram svaki put da gledam iako mi se uvek sloši.

NAJVIŠE VOLIM DA JEDEM

Palentu, so i puter.
Pileću supu.
Šećernu vunu.
Pečeno pile s belim lukom.
Puter.
Crni hleb s paradajzom, lukom i suncokretovim uljem.
Faširane šnicle.
Palačinke s džemom.
Svinjsko meso u aspiku od belog luka.
Piletinu s paradajzom i pireom i pečenim lukom.
Belu čokoladu bez lešnika.
Sutlijaš sa suvim grožđem i cimetom.
Salatu od patlidžana s majonezom.
Mast s kockicama slanine.
Punjene paprike, pavlaku i palentu.
Mađarsku salamu.
Pečene jabuke u testu.

Svinjsko meso s kiselim kupusom.
Krvavice.
Kolač od griza za mrtve, ukrašen *smartis* bombonama.
Grožđe s belim hlebom.
Krustavac i so.
Kobasicu s belim lukom.
Toplu palentu s hladnim mlekom.
Sarmice od vinove loze.
Lizalice.
Gulaš s presnim lukom.
Palentu s kozjim sirom.
Beli hleb, puter i šećer.
Pečene bademe.
Žvaku s iznenađenjem.

Presni luk najviše volim kad ga zgnječim šakom. Onda
ispadne srce.

Pomorandže ne volim iako ih u mojoj zemlji ima samo
za Božić.

Otac najviše voli da jede kajganu s paradajzom.

INOSTRANSTVO NAS NE MENJA. U SVIM
ZEMLJAMA JEDEMO USTIMA.

Majka ustaje u cik zore i počinje da kuva, čerupa kokošku i drži je nad plamenom plinskog rešoa. Majka najviše voli da kupuje žive kokoške zato što su najsvežije.

U hotelu zakolje kokošku u kadi.

KOKOŠKE TOKOM KLANJA KREŠTE MEĐUNARODNO, RAZUMEMO IH SVUDA.

Klanje u hotelu je zabranjeno, palimo radio, otvaramo prozor i pravimo buku. Ne želim prethodno da vidim kokošku, u suprotnom, volela bih da ostane živa. Ono što ne završi u supi, ide u klozetsku šolju. Plašim se klozetske šolje, noću piškim u lavabo, odande se neće pojaviti mrtve kokoši.

Uvek živimo negde drugde.
Katkad je prikolica tako mala da ne možemo da se
mimoiđemo.
Onda nam cirkus daje veću prikolicu s toaletom.
Ili, hotelske sobe su kao vlažne rupe pune gamadi.
Nekad, međutim, živimo i u lukuznim hotelima s
frižiderom i televizorom u sobi.
Jednom smo živeli u kući u kojoj su se gušteri vrzmali
po zidovima.
A dok je majka stajala na kapiji, zmija joj je prešla
preko stopala.

NIŠTA NE SME DA NAM PRIRASTE SRCU.

Navikla sam da se svuda smestim tako da se osećam
dobro.
Potrebno je samo da svoj plavi peškiri stavim na stolicu.
To je more.
More mi je uvek pored kreveta.
Potrebno je samo da ustanem iz kreveta i već mogu da
plivam.
U mom moru ne moraš da znaš da plivaš da bi plivao.
Noću cvetnim majčinim ogrtačem prekrijem more da
me ne bi šćepale ajkule kad ustanem da piškim.

Jednog dana imaćemo veliku kuću uz luksuz, s bazenom u dnevnoj sobi i Sofijom Loren koja kod nas ulazi i izlazi.

Želim sobu punu ormana u kojima ću držati garderobu i sve svoje stvari.

Otac skuplja prava ulja na platnu s konjima a majka skupocen porcelanski servis koji nikad ne koristimo zato što se od pakovanja i raspakivanja pohaba i razbije.

Naš imetak zapakovan je u veliki kofer s hrpom novina.

IZ SVIH ZEMALJA SKUPLJAMO LEPE STVARI ZA NAŠU VELIKU KUĆU.

Tetka skuplja plišane životinje koje joj ljubavnici na vašaru skidaju puškom.